

DE NEDERLANDSCHE BANK HET GOUD IS NAAR ZEIST, MAAR HET PERSONEEL KEERT TERUG NAAR EEN VERNIEUWD HOOFDKANTOOR

De goudstaven zijn er weg, maar de glans van het edelmetaal heeft het gerenoveerde hoofdkantoor van De Nederlandsche Bank (DNB) niet verlaten. De buitenkant van de voormalige kluis in de bank -een drie verdiepingen tellend betonnen blok binnen het gebouw- is met een speciaal procedé goud geverfd, op advies van de Kinderraad die suggesties mocht doen.

door Wouter van Bergen

Alleen de buitenmuur van de kluis glimt nog goud. De dikke kluisdeur is wel gebleven.

FOTO'S DE NEDERLANDSCHE BANK

DNB KEERT TERUG IN HARTJE AMSTERDAM

Medewerkers van DNB keren maandag weer terug naar het Amsterdamse Frederiksplein, waar het hoofdkantoor van de centrale bank een €320 miljoen kostende, vijfjaar durende verbouwing heeft ondergaan. Het gebouw was verouderd, zat vol met asbest, de indeling deugde niet meer en de bewoner kon wel toe met wat minder vloeroppervlak. Bovendien vormde de kluis met een fors deel van de Nederlandse goudvoorraad en bankbiljetten steeds meer een last vanwege de noodzakelijke beveiliging en strenge controles die alle bezoekers van het gebouw moes-

ten ondergaan. Het ligt inmiddels veilig opgeslagen in een nieuwe kluis op een legerbasis bij Zeist.

In zijn vernieuwde kantoor kan DNB het dan ook over een heel andere boeg gooien. In plaats van een naar binnen gekeerd fort in de stad te zijn, wil de bank de bezoeker nu hartelijk verwelkomen. De bank wil 'in het hart van de maatschappij staan,' met een gebouw dat 'weer onderdeel is van de stad', volgens het persbericht. „Het heeft zijn openheid en transparantie terug waardoor de verbinding met de omgeving en maatschappij is versterkt.“

Voor dat uitnodigende gezicht zet de bank ook extra bomen in, die om de zoom van het gebouw komen. Die moeten er in de visie van de ontwerpers voor zorgen dat het complex gezien kan worden als een voortzetting van het plantsoen op het Frederiksplein. Al moet je daarvoor wel de drukke straat tussen bank en plantsoen even wegdenken.

De entree, die naar de zijde van het plein is verhuisd, staat vanaf maart tussen negen en vijf voor iedereen open. Daarachter zitten een openbare ruimte met kof-fietentje, lees- en werkplekken en een stadstuin. Aan de zijde van de Singelgracht is een publiek toegankelijke steiger aangelegd met de vloer vlak boven het water-niveau, die een populaire plek voor Amsterdamse zonzonaanbidders kan worden.

Beschuitbus weg

Een nieuwe versie van het Paleis voor Volkslijdt dat op deze plek in 1929 afbrandde is het niet geworden, ondanks de pleidooien van sommige Amsterdammers. Wel is het gebouw teruggebracht naar het Mid-Century Modernistische ontwerp van architect Marius Duintjer uit 1961. De meest opvallende

De ronde toren, die sinds 1991 in het complex werd geplaatst, is verdwenen en dat is volgens architect Houben maar goed ook.

verandering aan de buitenkant is dat de blinkende toren die sinds 1991 naast de oorspronkelijke hoogbouw prijkte, weg is. Een enkeling mist de 'beschuitbus' als herkenningstekent uit zijn jeugd, maar dat geldt niet voor toparchitect Francine Houben, die met haar bureau Mecanoo tekende voor de verbouwing. „Het is goed dat het weg is“, zegt ze, tevreden over wat ze met haar collega's ervoor in de plaats heeft bedacht. 'Iconisch' is een woord dat ze tijdens een rondleiding door het gebouw graag gebruikt.

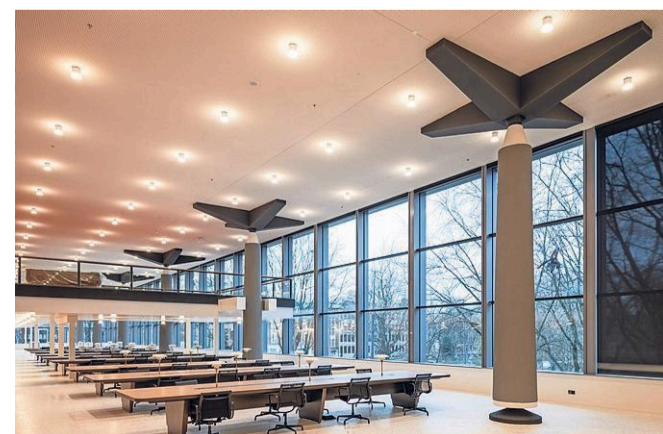
De renovatie is grondig aangepakt. Behalve dat de ronde toren verdween, werd onder meer de kluismuur doorgezaagd, een kluis waar zaagbladen tot twee meter lang voor nodig waren en die twee dagen duurde. Zo werd ook een nieuwe ingang gemaakt van het gebouw, dat bezoekers nu ontvangt in de 'Nieuwe Schatkamer' zoals het deel in en rond de oude kluis heet. Het zal een ontmoetingsplaats en plek voor tentoonstellingen, educatie en de geld- en kunstcollectie zijn.

Achter toegangspoortjes dieper in het gebouw begint het 'Forum', de plek waar de

2300 DNB'ers gasten kunnen ontvangen. Parel daarvan is de leeszaal, die op de eerste verdieping langs de hele breedte van de Frederiksplein zijde loopt en volgens Houben is geïnspireerd door de beroemde Rose Main Reading Room van de Public Library in New York. De hoogbouw met de kantoren waar het dagelijkse werk plaatsvindt, wordt het 'Kapitaal' genoemd. Volgens een woordvoerder niet vanwege de kapitalistische aard van het werk, maar om uit te drukken dat 'de mensen die er werken het echte kapitaal van de bank' zijn.

Bijna romantisch

Bovenop de hoogbouw prijkt als een kroon op het werk het 'Baken'. De inspringende twee bovenste verdiepingen waar vroeger de technische installaties van het gebouw stonden, herbergen sinds de verbouwing een werkruimte, een bar en een mooi zaaltje met opnieuw een goud geverfd muur voor bijeenkomsten. Het fraais is er het uitzicht over de stad vanaf het terras om de binnenruimte heen. Bij een ondergaande zon is het bijna romantisch bovenop het hoofdkwartier van ons geldsysteem.

Inspiratie voor de leeszaal aan het Frederiksplein is gehaald bij de Rose Main Reading Room van de Public Library in New York.

HET NAAR BINNEN GEKEERDE FORT ZET NU IN OP OPENHEID

Buitenland voorbeeld voor nieuw box 3-stelsel

'Gaait in veel landen zonder problemen'

door Thomas van Ossens-
bruggen

AMSTERDAM • De jarenlange soap rondom de belasting op inkomsten uit vermogen sleepte zich ook in 2024 voort. Na een alarmerend advies van de Raad van State moet het ministerie van Financiën dit jaar weer terug naar de tekentafel voor een toekomstbestendig box 3-stelsel. Volgens experts is het raadzaam om daarbij in het buitenland af te kijken.

„Roemenië, Bulgarije, Malta en Luxemburg.“ Sijbren Cossen, emeritus hoogleraar fiscaal recht aan de Erasmus Universiteit, schudt de landen waar géén vermogenswinstbelasting wordt geheven zo uit zijn mouw. „Alle andere EU-landen maken wel gebruik van een vermogenswinstbelasting. Zonder problemen.“

Het is een groot kritiekpunt van de Raad van State op het wetsvoorstel voor een nieuw box 3-stelsel. Waar veel landen ervoor kiezen om vermogenswinst pas te belasten op het moment dat de winst verzilverd wordt, had het ministerie een ander plan: voor het gros van het vermogen, zoals spaargeld en andere beleggingen dan onroerend goed, moet een vermogensaanwasbelasting gaan gelden. Dat houdt in dat de fiscus elk jaar belasting heft over eventuele groei van dat vermogen. Ook al is die winst nog niet verzilverd.

Slepende rechtszaken

Het ministerie van Financiën onderzocht in 2016 en 2019 al eens buitenlandse belastingstelsels, en ook daaruit kwam naar voren dat het gros daarvan alleen de winst op vermogen belast. Dat leidt elders niet tot slepende rechtszaken en

In het kort

- Nederland kiest bij het belasten van vermogenswinst al jaren voor een andere aanpak dan veel landen.
- Ook in het beoogde nieuwe box 3-stelsel wil de regering afwijken van wat het gros van de EU-lidstaten doet.
- Aansluiting zoeken bij andere landen zou budgettair nadelig zijn, maar wel rechtvaardiger en begrijpelijker voor burgers, stellen experts.

hordes boze burgers.

Ook niet in Duitsland, zegt fiscalist Frank Elsweyer van EY, zelf woonachtig in ons buurland. „Hier geldt een zogenaamde Abgeltungssteuer, waarbij een bronbelasting op inkomsten uit vermogen wordt geheven. Er geldt een uniform tarief van 25%, financiële instellingen dragen de belasting af aan de Duitse fiscus. De burger heeft er geen omkijken naar.“

RECORD CAMPERS EN CARAVANS

Van een onzer verslaggevers

BUNNIK • Het aantal campers en caravans in Nederland is in 2024 gestegen naar een record. Op 1 januari stonden ruim 623.000 caravans en campers geregistreerd, melden brancheorganisaties BOVAG en KCL. Een jaar eerder waren dat er nog bijna 612.000.

Vorig jaar werden iets minder dan 2500 nieuwe campers verkocht, een stijging van bijna 1%. De voertuigen zijn al jaren populair. In ruim acht jaar tijd is het aantal in Ne-

Kamperen is bezig aan een opmars. FOTO ANP/HH

derland geregistreerde campers verduubeld tot meer dan 200.000. Dat ging lange tijd

Discussie is er niet, zegt Elsweyer: „In de huidige verkiezingsprogramma's is het ook geen thema. Alleen in 2016 speelde het. Toen wilde de gehele coalitie progressieve tarieven invoeren, om zo naar draagkracht te belasten.“ Daar kwam het uiteindelijk niet van. En volgens Cossen is het hanteren van hogere tarieven voor mensen met meer vermogen ook onhandig: „Dat vermogen is mobiel. Als mensen vinden dat ze te zwaar belast worden, dan gaan ze ermee naar het buitenland.“

Hij stelt dat Nederland vooral zou moeten afkijken bij Scandinavische landen, waar de winst uit vermogen wordt belast met een 'gematigd, uniform tarief'. „Deze landen voegen daar nog aan

'Gematigd tarief is goed idee'

Staatssecretaris Tjebbe van Oostenbruggen (Fiscaliteit) mag zich buigen over box 3.
FOTO ANP/HH

toe dat realisatie wordt ondersteld bij overlijden, migratie of schenking.“ Dat betekent dat erfgenamen vermogenswinstbelasting

betalen zodra zij vermogen erven. Peter Kavelaars, hoogleraar fiscale economie aan de Erasmus Universiteit,

stelt dat een vermogenswinstbelasting onmogelijk tot rechtszaken zal leiden zoals nu gebeurde, terwijl dit bij een vermogensaanwasbelasting wel (weer) aan de orde zal zijn. „Het grootste probleem is nu dat mensen betalen over geld dat ze niet gehad hebben. Dat probleem is er hoe dan ook niet bij een vermogenswinstbelasting.“

Fluctueren

Dat de overheid daar niet aan wil, heeft volgens Kavelaars met overheidsfinanciën te maken: „De opbrengst gaat jaarlijks meer fluctueren, en in een slecht beursjaar moet de overheid mogelijk geld toe geven, ervan uitgaande dat je verliezen mag verrekenen.“ Eerder liet het ministerie al weten dat het beoogt om met het nieuwe stelsel evenveel belastingkomsten op te halen als het oude. Of dat standhoudt, is nog zeer de vraag. De Raad van State oordeelde dat rechtmatigheid voorop moet staan, en niet de budgettaire belangen van de overheid.

Joden hadden eeuwenlang geen vrije beroepskeuze. Ze mochten geen openbare functies bekleden en konden zich niet bij een gilde aansluiten. Ze eindigden zo onder meer in het bankwezen. Van de Amerikaanse investement bankers is nog steeds een groot deel Joods. Nog een opvallend feit: van alle winnaars van de Nobelprijs voor economie is 37% Joods. Uit Europa afkomstige Amerikanen.

Joden of moslims – het is niet zo slim om groepen weg te zetten en uit te sluiten.

COLUMN

JAAP
VAN DUIJN

Integratie

Het Kamerlid Becker (VVD) kreeg een motie aangenomen, waarin de regering werd verzocht het Sociaal en Cultureel Planbureau (SCP) te vragen om gegevens bij te houden over 'culturele en religieuze normen en waarden van Nederlanders met een migratieachtergrond.' De motie werd met een duidelijke meerderheid aangenomen: 108 leden stemden voor, al hadden 13 van hen daar achteraf spijt van. Die hadden vooraf beter moeten nadenken, want deze motie ging weliswaar over een gebrek aan integratie, maar rook wel erg naar discriminatie. Eigenlijk had mevrouw Becker meer moties moeten indienen. Zo lijkt het me ook verstandig als het SCP onderzoek gaat doen naar de integratie in onze maatschappij van VVD-stemmers. Een deel daarvan woont in rijkeluisenclaves als Bloemendaal, Aerdenhout, Wassenaar, Laren en Blaricum, plaatsen met veel groen en gladgeschoren hagen, waar ze zelden een normale Nederlander tegenkomen en waar zelfs de aankondiging van een hospice voor zes patiënten aanleiding voor een rechtszaak is.

Bekend is dat deze VVD-bolwerken tot de meest onbestuurbare gemeenten van Nederland behoren. De gemeenteraadsleden maken over alles ruzie en vechten elkaar en de burgemeester de tent uit. In Wassenaar (waar Becker woont) wordt de raad gedomineerd door de VVD en afsplit-

Hoe zit het eigenlijk met Henk en Ingrid?

singen van die partij, want als drie VVD'ers daar het met elkaar oneens zijn, begint één van hen zijn eigen partij.

Voldoende reden dus om naar dit gebrek aan integratie en gemeenschapszin grondig onderzoek door het SCP te laten doen. En dan denk ik ook dat de inwoners van PVV-bolwerken als de gemeente Rupecun eens aan nader sociologisch onderzoek onderworpen moeten worden. Hoe geïntegreerd in onze samenleving zijn die eigenlijk? De burgemeester is er al een keer met de dood bedreigd en zag haar auto in vlammen opgaan, maar is – gelukkig – blijven zitten. En hoe zit het eigenlijk met Henk en Ingrid? Ingrid is helemaal geen Nederlandse naam, die komt uit Scandinavië.

In mijn jeugd leefden katholieken, gereformeerden en hervormden langs elkaar heen. Werkgeverskinderen gingen niet met arbeiderskinderen om. Er was geen geïntegreerde, maar eerder een vrijwillig gesegregeerde samenleving. De economie draaide goed, dus het leek allemaal niet veel uit te maken. Maar het maakt wel degelijk uit als bepaalde talenten niet worden benut omdat ze tot de verkeerde bevolkingsgroep of religie behoren. Gebrek aan integratie en discriminatie gaan meestal samen. Joden hadden eeuwenlang geen vrije beroepskeuze. Ze mochten geen openbare functies bekleden en konden zich niet bij een gilde aansluiten. Ze eindigden zo onder meer in het bankwezen. Van de Amerikaanse investement bankers is nog steeds een groot deel Joods. Nog een opvallend feit: van alle winnaars van de Nobelprijs voor economie is 37% Joods. Uit Europa afkomstige Amerikanen.

Joden of moslims – het is niet zo slim om groepen weg te zetten en uit te sluiten.